

ELŐSZÓ

Tapasztalataim szerint a gyűjteményes kötetek élén álló előszót – különösen ha kettő van belőlük – a Tisztelt Érdeklődők ritkán olvassák el. Tudják, hogy az előzetes informálódásához vagy elég a fülszöveg, vagy alaposabb tanulmányozásra van szükség. Meg azzal is tisztában vannak, hogy nem lehet olyan érdekesítő bevezető gondolatsort előrebocsátani, ami az írások esetleg hiányzó színvonalát pótolná, az igazán jó tanulmányokhoz viszont felesleges a kedvcsinálás.

Nos, mindezek ellenére megkísérlem néhány megjegyzéssel kicsit ráhangolni a fentiekkel mégis dacoló olvasót a következő írásokra.

Mindenekelőtt fontosnak vélem hangsúlyozni, hogy jó dolog, ha egy ország legalább részben azonos kutatásokkal foglalkozó intézetei együttműködnek. S még jobb, ha ennek fontos és kézzelfogható eredménye is lesz.

Az OKRI és az MTA Jogtudományi Intézete az elmúlt években nagy érdeklődéssel kísért előadás-sorozatot szervezett az új Btk. első tapasztalatairól. Sikerült rangos előadókkal azokat a legfontosabb kérdéseket áttekinteni, amelyek vagy újdonságuk, vagy nem teljesen egységes megítélésük okán erre érdemesnek látszottak. Nem újabb (rész)kommentár, inkább kritikai elemzéssorozat született.

A kötet huszonegy tanulmányt tartalmaz.

Mészáros Ádám, Ujvári Ákos és Bárd Petra írásai az én olvasatomban azzal a tanulással járnak, hogy a jogos védelem örökzöld cserjéje nem csak gyümölcsöket, vadhajtásokat is teremhet. Ezek megtalálása, az intézmény reális értékelése, megőrzése és továbbfejlesztése a jelenlegi, részben új keretek között is fontos lehet, egyes rendelkezések újragondolása azonban valószínűnek látszik.

Az egység és halmazat kérdése – mint *Ambrus István* írásából kiténik, nem pusztán elméleti kérdés: a büntetés kiszabásánál – például a visszaesés körében – komoly téttel jár a látszólagos vagy valószínű halmazat megállapítása, illetve kizárása. *Barabás Andrea* tanulmánya világossá teszi, hogy korunk büntetőjogának inkább restriktív világában is fontos helye maradt a mediációnak. A szankciórendszer kérdései közül *Gellér Balázs* a tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés kapcsán kialakult, a jelenlegi keretek között nehezen feloldható ellentmondásokkal szembesíti az olvasót, *Borbély Zoltán, Fazekas Attila Erik* és *Kovács Péter* pedig a sportrendezvények

látogatásától eltiltás hatékonyabb alkalmazása előtt álló akadályok elhárításához ad szempontokat.

Bolyki Orsolya és *Deres Petronella* tanulmányai bizonyítják, hogy lehet újabb érveket találni az élet elleni bűncselekmények minősítésének és elhatárolásának sokat vizsgált kérdéseiben is. Egyes gazdasági és vagyon elleni bűncselekmények változásait, jogalkalmazási problémáit elméleti igényességgel, ám gyakorlatias szemmel elemzi *Madai Sándor*, *Hollán Miklós*, *Ott István*, *Gula József*, *Békés Ádám*, *Sinku Pál*, *Jacsó Judit*, *Mezei Kitti* és *Tóth Dávid* írása.

Inzelt Éva, *Kőhalmi László* és *Schubauer László* tanulmányaiból jól érzékelhető, hogy a megalapozott kriminológiai szemlélet, a tételes jog egyes intézményei gyökereinek, indokainak feltárása továbbra is nélkülözhetetlen a kodifikáció számára, és meghatározó módon hozzájárulhat a büntetőjog helyes irányainak, eszközeinek megtalálásához. (Persze csak akkor, ha valóban figyelembe veszik őket.)

A kötet záró- és mintegy összegző tanulmányában *Hollán Miklós* – a korábbi írásokhoz hasonlóan – kritikus hangon értékeli, eljutva odáig is, hogy az átfogó újraszabályozást igazán nyomós indokok talán nem is támasztották alá. A szerzővel együtt magam is tisztában vagyok azonban vele, hogy e vélekedésnek a következő évtizedekben aligha lesz érdemi jelentősége. Pontosabban, nem ennek lesz jelentősége.

A büntetőjogászok munkaeszköze – legyenek kutatók, oktatók, vagy gyakorlati szakemberek – elsősorban a büntető törvénykönyv. Meg kell tehát szoknunk, el kell fogadnunk, értő módon kell alkalmaznunk, ki kell használnunk a benne rejlő lehetőségeket. De – mint ez a könyv is meggyőzően igazolja – nem mondhatunk le a tökéletesítéséről sem.

Tóth Mihály